

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۱۲

مجله مدیریت فرهنگی

سال چهاردهم / شماره ۵۳ / پاییز ۱۴۰۰

بررسی سبک رهبری تحول‌گرا و رابطه آن با اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما

علی میکائیلی

دانشجوی دکتری مدیریت، گروه مدیریت رسانه، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
alimikaeili@yahoo.com (نویسنده مسئول)

علی اکبر فرهنگی

استاد تمام، گروه مدیریت رسانه، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

حمید رضا حسینی دانا

استادیار، گروه مدیریت رسانه، دانشکده علوم انسانی و هنر، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف پژوهش: در چند دهه اخیر نقش سازمان‌های رسانه‌ای بیشتر و پررنگ‌تر شده است و این امر باعث شده است که این سازمان‌ها از ابعاد مختلف مورد مطالعه و تحقیق قرار گیرند. یکی از این ابعاد بعد مدیریتی و اثربخشی این سازمان‌ها است. این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما در تهران به روش پیمایشی انجام شده است.

روش پژوهش: پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی-تحلیلی و روش آن پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش ۴۰۰ نفر از کارکنان ۷ معاونت «سیما، صدا، خبر، پشتیبانی، آموزش، پژوهش و برنامه‌ریزی و فنی» در تهران بوده‌اند. این نمونه با روش تصادفی طبقه‌ای در این معاونت‌ها انتخاب شده‌اند. داده از طریق پرسشنامه استاندارد سبک رهبری تحول‌گرا (سؤال ۲۰) و پرسشنامه اثربخشی سازمانی (سؤال ۲۸) گردآوری شده است. پایایی این پرسشنامه‌ها با آلفای کرونباخ محاسبه شده برای پرسشنامه سبک رهبری تحول‌گرا ۰/۹۰ و پرسشنامه اثربخشی سازمانی ۰/۹۱ به تأیید رسیده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام شده است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی‌داری در سطح ادرصد ($p < 0.01$) وجود دارد. به طور کلی بین شاخص سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی آن در سازمان صدا و سیما رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج پژوهش، سبک رهبری تحول‌گرا رابطه‌ای قوی و مثبتی با میزان اثربخشی سازمانی دارد، بدین معنا که بکارگیری سبک رهبری تحول‌گرا در سازمان صدا و سیما منجر به هدایت کارکنان جهت افزایش اثربخشی بیشتر سازمان و در نتیجه رسیدن سازمان صدا و سیما به اهداف از پیش تعیین شده می‌شود.

کلید واژه‌ها: رهبری، سبک رهبری، رهبری تحول‌گرا، اثربخشی سازمانی، صدا و سیما.

مقدمه

بالای نیروی انسانی و مدیریت کردن این حجم از نیروی انسانی به شکل سنتی، سازمان صدا و سیما را دچار مشکل کرده است. عدم توجه به سبک‌های نوین مدیریتی و عدم استفاده از ظرفیت نیروی انسانی در سازمان صدا و سیما موجب شده است که اثربخشی در این سازمان بطور مستمر کاهش یابد.

بیش از چهار دهه از انقلاب اسلامی ایران می‌گذرد، در این بین رسانه‌های جدیدی ظهور کرده‌اند، اما هم‌چنان صدا و سیما (مخصوصاً تلویزیون) در نزد مردم ایران محبوب است و از طرفی رسانه ملی مهم‌ترین نهاد فرهنگی کشور است و اصلی‌ترین جریان رسانه‌ای کشور محسوب می‌شود. این مسائل حساسیت‌های خاصی برای رسانه ملی و نحوه مدیریت کردن در آن را به دنبال دارد. بنابر این مسئله این است که چرا با وجود گذشت چند دهه از انقلاب اسلامی، هنوز سازمان صدا و سیما به صورت سنتی اداره می‌شود و چرا این سازمان اثربخشی لازم را ندارد و راه رسیدن به اثربخشی در سازمان صدا و سیما چیست و چگونه می‌توان اثربخشی این سازمان را افزایش داد. یکی از عوامل افزایش اثربخشی در سازمان‌های رسانه‌ای از جمله سازمان صدا و سیما بکارگیری سبک رهبری تحول‌گرا است. تحقیقات نشان می‌دهد که بسیاری از ناکامی‌ها و شکست‌های سازمان‌ها، شرکت‌ها و حتی پژوهه‌ها ناشی از سبک نامناسب مدیریتی است (هرسی و بلاتچارد، ۱۳۷۳). سبک رهبری مدیران با اثربخشی، کارایی و بهره‌وری سازمان‌ها رابطه مستقیم دارد. (Choik Foong, 2001، ۲۰۰۱) معتقد هستند که در توسعه نظریه‌های مدیریت رسانه، از موضوع سبک‌های رهبری نوین غفلت شده است. ادبیات کسب و کار اغلب بر توانایی سبک رهبری نوین در رسانه‌ها تأکید می‌کند. در نظریه رهبری نوین به سبک رهبری تحول‌گرا در سازمان‌های رسانه‌ای بسیار تأکید می‌شود (کونگ لویی، ۱۳۹۲، جان ماکسول (۱۳۹۳) کارائی را لازمه بقای سازمان و لازمه موفقیت یک سازمان را اثربخشی آن سازمان می‌داند.

در چند دهه اخیر نقش سازمان‌های رسانه‌ای بیشتر و پررنگ‌تر شده است و این امر باعث شده است که این سازمان‌ها از بعد مختلف مورد مطالعه و تحقیق قرار گیرند. یکی از این ابعاد، بعد مدیریتی و اثربخشی این سازمان‌ها است. ویژگی‌های خاصی در سازمان‌های رسانه‌ای وجود دارد که مدیریت آن‌ها را نسبت به دیگر سازمان متمایز می‌سازد. در ادبیات مدیریت، از رسانه‌ها با عنوان سازمان‌های رسانه‌ای یاد می‌شود، و رسانه را در قالب یک سازمان با تمامی مختصات مفرض برای سازمان‌ها در نظر می‌گیرند. پیچیده شدن سازمان‌های رسانه‌ای و هم‌چنین پیچیدگی در نحوه اداره این سازمان‌ها در فضای رقابتی امروزی باعث شده است حتی رشتہ‌ای بنام مدیریت رسانه شکل بگیرد و این خود مؤید آن است که توجه به سبک مدیریت در این سازمان‌ها بسیار مهم و ضروری است. سازمان‌های رسانه‌ای از آنچنان نقش و اهمیتی برخوردار شده‌اند که ضرورت توجه به سبک مدیریت در آن‌ها ضروری است. اجتناب ناپذیر است.

پیان مسئله

مدیریت و هدایت کردن سازمان‌های رسانه‌ای به دلیل ویژگی‌های خاص این سازمان‌ها با پیچیدگی‌ها و حساسیت‌های خاصی رویرو است، از آنجا که امروزه همه سازمان‌ها به سمت اثربخش بودن پیش رفته‌اند، در سازمان‌های رسانه‌ای نیز باید چنین اتفاقی رخ داده شود. بنابر این سازمان صدا و سیما نیز که یک سازمان رسانه‌ای است باید برای اثربخش بودن گام‌های موثری را بردارد. یکی از عوامل مهم و مؤثر در اثربخشی سازمانی در سازمان‌های رسانه‌ای از جمله سازمان صدا و سیما بکارگیری سبک رهبری تحول‌گرا است.

سازمان صدا و سیما از نظر مدیریتی به شکل سنتی در حال اداره شدن است. مؤید آن نیز پژوهشی است که تحت عنوان "بررسی مسائل مدیریتی سازمان صدا و سیما با تکیه بر معاونت سیما" توسط اعظم علی اصفهانی (۱۳۹۴) انجام شده است در این پژوهش نشان داده شده است که حجم

به هدف‌های مورد نظر خود نایل می‌آید. به عبارت دیگر اثربخشی سازمانی یعنی توانایی سازمان در رسیدن به هدف‌هایش، یکی از مهم‌ترین راه‌های رسیدن به اثربخشی سازمانی، بکارگیری سبک رهبری تحول‌گرا است.

اهمیت پژوهش

در یک دهه اخیر سازمان صدا و سیما از لحاظ افزایش شبکه‌ها به وضعیت قابل قبولی رسیده است این موضوع در "کتاب راوی صادق" گزارش عملکرد ۱۰ ساله (۱۳۸۳ تا ۱۳۹۳) سازمان صدا و سیما توسط جناب ضرغامی ریاست اسبق سازمان انجام شده است کاملاً مشخص است، اما به نظر می‌رسد سازمان صدا و سیما همانند بسیاری از سازمان‌ها در استفاده بهینه از منابع خویش دچار چالش بوده و اثربخشی سازمانی در حد انتظار ندارد، ادامه این روند درآینده نه چندان دور موجب می‌شود سازمان صدا و سیما محبوبیت خود را از دست بدهد و دچار مشکلات فراوانی بشود. اهمیت این پژوهش نیز از این جهت است که سعی دارد تاثیر سبک رهبری تحول‌گرا که یکی از سبک‌های نوین رهبری سازمانی است را بر اثربخشی سازمانی که رسالت و هدف اصلی هر سازمان است را در رابطه با سازمان صدا و سیما بعنوان یک سازمان رسانه‌ای مورد سنجش قرارداده و راهکار مناسبی برای افزایش اثربخشی در این سازمان ارائه دهد.

اهداف پژوهش

هدف اصلی: تعیین ارتباط سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما.

اهداف فرعی:

۱- تعیین ارتباط «نقود آرمانی» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما.

۲- تعیین ارتباط «انگیزش الهام بخش» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما.

استفاده از سبک رهبری تحول‌گرا باعث افزایش کارایی و اثربخشی سازمانی خواهد شد. اثربخشی سازمانی بدون سبک مدیریت مناسب امکان‌پذیر نخواهد بود. مطالعات انجام شده بیانگر آن است که سبک رهبری سازمانی یکی از عوامل مهم در اثربخشی سازمانی است، بدین معنا که سبک رهبری مناسب منجر به هدایت کارکنان جهت اثربخشی بیشتر سازمان و در نتیجه رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده می‌شود. در سال‌های اخیر، سازمان‌های پیشرفته و موفق رسانه‌ای بخش عظیمی از زمان و سرمایه خود را به سبک‌های رهبری مدیران جهت اثربخش بودن سازمان خود اختصاص داده‌اند. اثربخش بودن و پیشرفت سازمان‌های رسانه‌ای بدون استفاده از سبک‌های رهبری نوین امکان‌پذیر نخواهد بود. ناگفته‌پیداست که سبک‌های مدیریتی سنتی در محیط پیچیده امروزه سازمان‌های رسانه‌ای پاسخگو نیستند. و باید به سمت سبک‌های نوین رهبری که باعث اثربخشی بیشتر در سازمان‌های رسانه‌ای از جمله سازمان صدا و سیما می‌شود پیش رفت. در واقع می‌توان گفت که موقفيت و اثربخش بودن سازمان‌های رسانه‌ای از جمله سازمان صدا و سیما در شرایط امروزی مستلزم تغییر در چگونگی سبک مدیریتی این گونه سازمان‌ها است.

رهبری تحول‌گرا برآن است تا با بهره‌گیری از چهار مؤلفه (نقود آرمانی، انگیزش الهام بخش، ترغیب ذهنی و ملاحظات فردی). خلاصه‌های ناشی از کاستی‌های ساز و کارهای مدیریت سنتی را جبران کند و سازمان‌های رسانه‌ای امروزی را به کمال مطلوب سوق دهد: (Cawthorne, 2010). توسعه سبک رهبری تحول‌گرا در سازمان‌های رسانه‌ای یک استراتژی کلیدی در اثربخشی سازمانی است. با توجه به اهمیت نیروی انسانی در سازمان‌های رسانه‌ای و نقش آن در رشد و تحقق اهداف سازمانی، پرداختن به سبک رهبری نوین، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های سازمان‌های رسانه‌ای است.

تبیین اثربخشی سازمانی برای همه سازمان‌ها، یک مسئله ضروری و اساسی شمرده می‌شود (Rojas, 2000) اثربخشی سازمانی عبارت است از درجه یا میزانی که سازمان

نظریات و پارادایم رهبری

به طور کلی، رویکردهای رهبری را می‌توان در چهار دسته تئوری ابر مرد یا خصوصیات فردی رهبری، تئوری‌های رفتاری، تئوری‌های اقتصابی و تئوری‌های نوین رهبری دسته‌بندی نمود. که هر کدام از این الگوها با یک مبنای فکری متفاوت سعی در تشریح فرآیند رهبری دارند (فرهنگی، ۱۳۹۵).

۳- تعیین ارتباط «ترغیب ذهنی» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما.

۴- تعیین ارتباط «ملحوظات فردی» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما.

ادبیات پژوهش

(Bray man, 1992) و (فرهنگی، ۱۳۹۵) پارادایم تئوری‌های رهبری (فرهنگی، ۱۳۹۵)

تأکید بر	دهه‌ها	مطالعات انجام شده	نظريه‌ها
توانایی رهبری ذاتی است	تا اوخر دهه ۱۹۴۰	تئوری ابر مرد یا تئوری صفات شخصیتی	تئوری‌های شخصیتی
اثربخشی رهبر در گرو کیفیت رفتار رهبر است	از اوخر دهه ۱۹۴۰ تا اوخر دهه ۱۹۶۰	- تحقیقات دانشگاه آیووا - تحقیقات دانشگاه اوهایو - تحقیقات دانشگاه میشیگان - تئوری شبکه رهبری بیک و موتون	تئوری‌های رفتاری
اثربخشی رهبری در گرو موقعیت است. همه چیز به موقعیت بستگی دارد.	از اوخر دهه ۱۹۶۰ تا اوخر دهه ۱۹۸۰	- الگوی اقتصابی فیدلر - تئوری مسیر - هدف - الگوی اقتصابی هرسی و بلانچارد - الگوی رهبری هنجراری - تئوری جانشین‌های رهبری	تئوری‌های اقتصابی
رهبران به چشم انداز نیاز دارند	از اوایل دهه ۱۹۸۰	- رهبری تحول‌گرا (تحول آفرین) - رهبری عمل‌گرا - رهبری مشارکتی - رهبری فرمبند - رهبری خدمت‌گزار - رهبری ممتاز - رهبری تبادل رهبر - عضو	تئوری‌های رهبری نوین

که مدیر هنگام هدایت کردن فعالیت‌های دیگران از خود نشان می‌دهد (علاقه‌بند، ۱۳۹۰).

رهبری: فرآیند نفوذ اجتماعی که در آن رهبر به دنبال مشارکت داوطلبانه زیر دستان جهت دست‌یابی به اهداف سازمانی است، (فرهنگی، صفرزاده، ۱۳۹۳).

سبک رهبری تحول‌گرا: رهبران تحول‌گرا گسانی هستند که افرادشان را از طریق تعریف دقیق نقش‌ها و

سبک رهبری: سبک رهبری عبارت است از رفتاری

مشکل، رهبران تحول‌گرا از فرآیند تغییر و تحول استفاده می‌کنند. فرآیند تحول مستلزم تغییرات اساسی در اعمال، نگرش و اخلاق کاری پیروان در راستای دستیابی به دستاوردهای مثبت و اثربخش است. محققان معتقدند رهبران تحول‌گرا در راستای اعمال فرآیند تحول، لازم است به چهار اصل مبادرت ورزند.

۱- به چالش کشیدن وضع موجود و مقاعده کردن پیروان برای تغییر: رهبران تحول‌گرا وضع موجود را نگران کنند و بحرانی می‌دانند. آن‌ها از طریق افزایش حساسیت پیروان نسبت به تغییرات و تهدیدات محیطی و با تأکید بر قدرت ریسک‌پذیری خود پیروان را مقاعده می‌کنند که در جهت ایجاد تحولات آرمانی گام بردارند.

۲- ترسیم چشم‌اندازی مشترک: رهبران تحول‌گرا با تشویق پیروان به اندیشیدن در باره آینده‌ای ایده‌آل و با در نظر گرفتن منابع و منافع سازمانی، چشم‌اندازی از وضعیت مطلوب سازمان را ترسیم می‌کنند که مورد قبول همگان باشد. آن‌ها در بیان چشم‌انداز از عباراتی آرمانی استفاده می‌کنند و تنها از بعد اقتصادی به آن نگاه نمی‌کنند.

۳- رهبری اثربخش فرآیند تحول: پیش بردن فرآیند تحول و اعمال تغییرات مثبت، مستلزم هدایت و کنترل است. رهبران اثربخش با القای احساس ضرورت به تغییر در مدیران و کسب حمایت و پشتیبانی آن‌ها و با توانمندسازی، گسترش همکاری و حمایت از پیروان فرآیند تحول را رهبری می‌کنند.

۴- ترویج تغییر به عنوان عنصری دائمی و نهادی در سازمان: رهبران تحول‌گرا بعد از اعمال فرآیند تغییر از صحنه کار نمی‌روند، بلکه ضرورت تحول و تغییر را به صورت عنصری دائمی در سازمان نهادینه می‌کنند. آن‌ها علایق فردی پیروان را به علایق جمعی تبدیل می‌کنند، وظایف ویژه‌ای برای کنترل پیشرفت مشخص می‌کنند و مدیران را جهت الگوسازی روش‌ها ترغیب می‌کنند (فرهنگی، ۱۳۹۵).

نظریه رهبری تحول‌گرا، رهبری را یک فرآیند می‌داند، نه مجموعه‌ای از فعالیت‌های مجزا، بدین ترتیب طبق این نظریه، رهبری جریانی از پیوندهای تکاملی است که در آن

وظایف کاری در جهت نیل به اهداف تعیین شده راهنمایی و تشویق می‌کنند. رهبران تحول‌گرا افرادشان را ترغیب می‌کنند تا منافع سازمانی را بر منافع شخصی ترجیح دهند. رهبران تحول‌گرا افراد خود را ترغیب نموده و بر می‌انگیزند، تا برای تحقق اهداف سازمان، حداکثر تلاش خود را انجام دهند (قلیچ لی، ۱۳۹۵).

باس (۱۹۹۹) مفهوم اولیه رهبری تحول‌گرا (تحول آفرین) را ارائه نمود. وی رهبری تحول‌گرا را به عنوان فرآیندی که در آن رهبر و پیروان همدیگر را به سطح بالاتری از اخلاق و انگیزه ترقی می‌دهند، تغییر می‌کند. بدین ترتیب خصوصیات اخلاقی و ایده‌آل‌های متعالی مانند: آزادگی، عدالت، برابری، انسانیت، صلح و غیره را در پیرامون خود متجلی می‌سازند و از خصوصیات نامطلوب مثل، ترس، حرص، حسادت، و تنفس دوری می‌کنند (خورشیدی و ذوالفقاری، ۱۳۹۲). تئوری رهبری تحول‌گرا به جای خصوصیات شخصیتی و روابط پیروان و رهبر، بر توانایی تحول‌گرایی رهبر تاکید دارد. رهبران تحول‌گرا با ارائه یک چشم‌انداز ویژه از آینده و تغییر عمدۀ کارها و با بهره‌برداری از انگیزه و آرمان‌های پیروان شناخته می‌شوند (فرهنگی، ۱۳۹۵). رهبران تحول‌گرا با ارزش‌ها و خواسته‌های واقعی پیروان در می‌آمیزند و هدف شان را بالاتر از امیال و خواسته‌های روزمره و سطح پایین قرار می‌دهند. برنز در این رابطه می‌نویسد که این رهبران و پیروان یکدیگر را به سطح بالاتری از انگیزه‌ها و اخلاقیات ارتقاء می‌دهند. رهبری تحول‌گرا ارضای نیازهای فیزیولوژیک و امنیت پیروان را پشت سر می‌گذارد و به نیازهای تعلق و منزلت می‌پردازد و سعی می‌کند بلوغ اخلاقی را محقق کند. رهبری تحول‌گرا افراد را به گونه‌ای متحول می‌کند که منافع خود را هم جهت و سازگار با منافع جمعی و گروهی دنبال کنند (توکلی و بهشتی‌پور، ۱۳۹۰).

فلسفه وجودی رهبران تحول‌گرا در سازمان‌ها
فلسفه وجودی رهبران تحول‌گرا در سازمان‌ها، رهایی سازمان از شرایط بحران و اضطراری است. برای غلبه بر این

نه درجهت وضعیت حال سازمان، آنها اغلب تغییرات شگرفت را برای فرهنگ سازمانها به همراه می‌آورند و مدت زمان زیادی بعد از ترک سازمان در اذهان می‌مانند (فرهنگی و دیگران، ۱۳۹۵).

خصوصیات رهبران تحول‌گرا
خصوصیات و رفتارهای کلیدی رهبران تحول‌گرا (Robbins & Judge, 2014) و (لوسیر و اف آکوا، ۱۳۹۱) و (فرهنگی، ۱۳۹۵).

رهبر به طور منظم پاسخ‌های معنی‌دار از سوی پیروان دریافت می‌کند و رفتار خود را براساس این واکنش‌های حمایت‌گرایانه یا مقاومت کننده (جریان‌های مخالف و موافق) اصلاح می‌کند (خورشیدی و ذالفقاری، ۱۳۹۲).

رهبران تحول‌گرا برای افزایش عملکرد، ورای آنچه که برای رسیدن به اهداف مستقیم سازمان لازم است، تلاش می‌کنند. آنها هیجان را به محیط کار آورده و پیوند‌های عاطفی قابل توجهی را بین خود و زیرستانشان به وجود می‌آورند. رهبران تحول‌گرا در جهت آنچه که به آن اعتقاد دارند برای سازمان درست و مناسب است، تلاش می‌کنند و

اجزای رفتار	شرح رفتار
۱- نفوذ آرمانی	چشم‌انداز ارائه می‌دهد و حس داشتن ماموریت را فراهم می‌سازد، احساس افتخار را ایجاد می‌کند، احترام و اعتماد را بدست می‌آورد.
۲- انگیزش الهام بخش	انتظارات عملکردی بالایی را مطرح می‌سازد، برای تمرکز روی تلاش‌ها از علائم و نمادها استفاده نموده، و اهداف مهم را به روش ساده بیان می‌کند
۳- ترغیب ذهنی	هوشمندی، عقلانیت و حل مسأله خلاقانه را ارتقاء می‌دهد. ایجاد خلاقیت در کارکنان به گونه‌ای که خود بتوانند روش‌های جدید و راههای نو را پیدا کنند
۴- ملاحظه فردی	به هریک از افراد سازمان شخصاً توجه دارد، با هریک از آنها به طور افرادی صحبت می‌کند، مربی و مشاور آنها است. به منظور کسب موفقیت و رشد توجه خاصی را به کارکنان مبذول می‌دارد.
۵- ترسیم چشم‌انداز و بیان واضح آن	رهبران تحول‌گرا فرصت‌های سازمان را شناسایی می‌کنند، با ارائه چشم‌اندازی مطلوب از آینده به پیروان، به آنها الهام می‌بخشند
۶- الگوسازی	رهبران تحول‌گرا رفتارهای مثبت و ایله آل را تقویت می‌کنند و سرمشی‌هایی برای پیروان به نحوی که با ارزش‌ها و انتظارات سازمان سازگار باشد، تعیین می‌کنند
۷- گسترش و پذیرش اهداف تیم	رهبران تحول‌گرا به توانمندسازی پیروان در قالب یک تیم کمک می‌کنند و آنها را نسبت به اهداف تیم متعهد می‌کنند.
۸- اعتماد به پیروان	رهبران تحول‌گرا به هرکدام از پیروان خود اعتماد کامل دارند، به آنها احترام می‌گذارند و در کار نیازهای سازمان به نیازهای پیروان نیز اهمیت می‌دهند.
۹- ریسک پذیری	رهبران تحول‌گرا روایایی هستند، اعتقاد زیادی به خواست خود دارند و خود را نماینده تغییر می‌دانند. در راستای اعمال این تغییر و برآورده کردن آرمان‌ها و رویاهای خود ریسک زیادی را انجام می‌دهند، اما به هیچ وجه انسان‌های بی ملاحظه‌ای نیستند.
۱۰- توانمند سازی	رهبران تحول‌گرا پیروان را جهت تفکر خارج از چارچوب و بررسی مجدد روش‌های قدیمی به چالش می‌کشند.

رهبری تحول‌گرا فرآیند تأثیرگذاری و تغییرات اساسی

مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا

کمک می‌کنند تا مهارت‌هایی که برای رسیدن به هدف مشخص را لازم دارند، پرورش دهنند. این رهبران ممکن است زمان قابل ملاحظه‌ای را صرف پرورش دادن، آموزش و تعلیم کنند (Spector et al, ۲۰۰۴).

اثربخشی سازمانی: اثربخشی سازمانی درجه‌ای است که یک سازمان هدف‌هایش را تشخیص و به آن‌ها دست یابد (ایران‌نژاد پاریزی، ۱۳۹۵). اثربخشی سازمان عبارت است از درجه‌یا میزانی که سازمان به هدف‌های مورد نظر خود نایل می‌آید. (دفت، ۱۳۹۲). به عبارت دیگر اثربخشی سازمانی اندازه‌ای است که یک سازمان به اهدافش تحقق می‌بخشد (Zheng & et al, 2010).

دلایل اندازه‌گیری اثربخشی سازمانی در سازمان‌های رسانه‌ای.

۱- بررسی میزان عملکرد استراتژی‌ها و به تبع آن تحقق اهداف سازمان.

۲- با پیگیری میزان پیشرفت در جهت اهداف تعیین شده مشخص می‌شود که آیا سیاست‌های تدوین شده به صورت موافقیت‌آمیزی به اجرا در آمدند یا خیر.

۳- با اندازه‌گیری اثربخشی سازمان، اندازه‌گیری مخاطبان و مشتری‌ها مشخص می‌شود و این‌که آیا سیاست‌های جذب مخاطب و مشتری صحیح تدوین شده‌اند یا خیر.

۴- کنترل فعالیت‌ها و بررسی مؤثر بودن فرآیندها و راهکارهای اجرائی.

۵- اندازه‌گیری اثربخشی سازمان موجب انعکاس وضعیت سازمان به مدیران جهت تصمیم‌گیری‌های مدیریتی را فراهم می‌کند.

۶- مقایسه وضعیت فعلی سازمان با دوره‌های گذشته آن مشخص می‌شود.

۷- ارزیابی و اندازه‌گیری اثربخشی سازمانی امکان شناسایی زمینه‌هایی که مدیریت باید توجه بیشتری به آن‌ها بنماید را میسر می‌سازد و به شناسایی فرصت‌ها و محدودیت‌ها کمک می‌کند.

۸- تحلیل محیط داخلی سازمان و شناخت قوتها و

در نگرش‌ها و فرضیات اعضاًی سازمان و ایجاد تعهد در آن‌ها برای رسیدن به هدف‌های سازمانی است. رهبران تحول‌گرا کسانی هستند که افرادشان را از طریق تعریف دقیق نقش‌ها و وظایف کاری در جهت نیل به اهداف تعیین شده راهنمایی و تشویق می‌کنند. رهبران تحول‌گرا افرادشان را ترغیب می‌کنند تا منافع سازمانی را بر منافع شخصی ترجیح دهنند. رهبران تحول‌گرا افراد خود را ترغیب نموده و بر می‌انگیزنند، تا برای تحقق اهداف سازمان، حداکثر تلاش خود را انجام دهند (قلیچ لی، ۱۳۹۵).

رهبری تحول‌گرا برای عملی شدن به چهار مؤلفه که به عنوان عناصر تشکیل دهنده این نظریه نیز شناخته شده‌اند، نیاز دارد. این چهار مؤلفه عبارتند از:

۱- نفوذ آرمانی: ایجاد احترام در بین پیروان نسبت به رهبر به عنوان عامل اصلی تغییر و ضرورت پیروی از رهبر (خورشیدی و ذوالفقاری، ۱۳۹۲)

۲- انگیزش الهام بخش: ایجاد این اعتقاد در پیروان که مشکلات به وسیله آنان حل خواهد شد (خورشیدی و ذوالفقاری، ۱۳۹۲) رهبر کارکنان را ترغیب می‌کند تا به هدف و قابل دست‌یابی بودن آن با تلاش، باور پیدا کنند. این افراد معمولاً نسبت به آینده و قابل دسترس بودن اهداف خوش بین هستند.

۳- ترغیب ذهنی: ایجاد خلاقیت در پیروان آن گونه که خود بتوانند روش‌های جدید و راههای نو را پیدا کنند (خورشیدی و ذوالفقاری، ۱۳۹۲) رهبر به صورت ذهنی کارکنان را بر می‌انگیزد. این رهبران پیروانشان را تشویق می‌کنند که در حل مسائل خلاقانه برخورد کنند و فرضیات بدیهی را مورد سؤال قرار دهند. آن‌ها پیروان را ترغیب می‌کنند که مشکلات را از زوایای مختلف مورد بررسی قرار دهند و فنون نوآورانه حل مسئله را پیاده کنند.

۴- ملاحظات فردی: رهبر به نیازهای پیروان به منظور کسب موافقیت و رشد توجه خاصی مذول می‌دارد (خورشیدی و ذوالفقاری، ۱۳۹۲) رهبر نیازهای اساسی زیر دستان را برآورده می‌کند. این رهبران نیازهای افراد را تشخیص می‌دهند و به آن‌ها

- بخش، ترغیب ذهنی و ملاحظات فردی) می‌تواند منجر به ارتقای عملکرد سازمانی شود. همچنین در پژوهش اکرادی و دیگران (۱۳۹۵)، با موضوع «رابطه سبک رهبری تحول‌گرا با تعالی سازمانی»، نشان داده شده است که نقش رهبری تحول‌گرا در پیش‌بینی تعالی سازمانی بسیار موثر است. رودساز و محابی (۱۳۹۴)، در پژوهشی خود با موضوع «بررسی تبیین ارتباط رهبری تحول‌آفرین با اثربخشی سازمانی»، نشان می‌دهند که بقای سازمان‌ها درگروه انطباق با آینده است و شناخت عمیق محیط و دوراندیشی قادرمند و مدیران تحول‌گرا می‌تواند در جهت بقای سازمان‌ها مفید و اثربخش باشد. مهدیان و دیگران (۱۳۹۴)، نیز با موضوع «بررسی رابطه سبک رهبری تحول‌گرا با بالندگی سازمانی»، نشان می‌دهند که سبک رهبری تحول‌گرا باعث بالندگی سازمانی و اثربخشی سازمانی می‌شود. خوشحال کلویر و دیگران (۱۳۹۳)، در خصوص سبک‌های رهبری و یادگیری سازمانی پژوهشی‌های جداگانه‌ای انجام داده که نتایج آن نشان می‌دهد که سبک رهبری تحول‌آفرین (تحول‌گرا) باعث یادگیری می‌شود. شیخ‌علی‌زاده هریس و تجاری (۱۳۹۲)، در پژوهشی با موضوع «تأثیر رهبری تحول‌گرا و فرهنگ سازمانی بر اثربخشی سازمانی در سازمان‌های وزشی»، نشان می‌دهند که رهبری تحول‌گرا بصورت مستقیم باعث افزایش اثربخشی سازمانی می‌شود. مرادی و همکاران (۱۳۹۱)، در پژوهشی با عنوان «تأثیر رهبری تحول‌گرا بر عدالت سازمانی» نشان می‌دهند که رهبری تحول‌گرا تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم بر عدالت سازمانی دارد. سنجقی و دیگران (۱۳۹۱)، در پژوهشی با موضوع «تأثیر گرایش کارآفرینانه بر رابطه بین سبک‌های رهبری و اثربخشی سازمانی»، نشان دادند که سبک رهبری تحول‌گرا بصورت مستقیم در درجه اثربخشی سازمانی تأثیر دارد. تابلی و دیگران (۱۳۹۱)، در پژوهشی با موضوع «بررسی رابطه بین سبک رهبری تحول‌آفرین و خلاقیت کارکنان»، رابطه مثبت و معنی‌داری بین سبک رهبری تحول‌گرا و خلاقیت کارکنان نشان داده می‌شود.
- ضعف‌های آن.
- ۹- زمینه‌سازی طراحی نظام انگیزش عملکرد کارکنان.
  - ۱۰- آگاهی یافتن مدیران از اثر بخشی تصمیمات اخذ شده قبلی.
  - ۱۱- اطمینان از صحبت استراتژی و تداوم حرکت آن و بازخورد تحقق اهداف.
  - ۱۲- شناسایی مشکلات سازمان و زمینه سازی جهت رفع آن‌ها.
  - ۱۳- فراهم شدن اطلاعات لازم برای برنامه‌ریزی و توسعه منابع انسانی.
  - ۱۴- فراهم شدن مسیر رشد و توسعه بهبود فرایندها.
  - ۱۵- نظامند شدن تشویق‌ها و تنبیه‌ها.
  - ۱۶- برقراری ارتباط منطقی بین سبک مدیران و رفتار کارکنان.
  - ۱۷- تحت کنترل قرارگیری دارایی‌های مشهود و نامشهود.
  - ۱۸- ارزیابی عملکرد درست سیستم بازخورد.
  - ۱۹- بهبود فرایندهای برنامه‌ریزی و تخصیص منابع و تصمیم‌گیری‌ها.
  - ۲۰- اثربخشی سازمانی موجب ارزیابی عملکرد سبک‌های رهبری و مدیریتی.
- اندازه‌گیری اثربخشی سازمان نشان می‌دهد که سازمان تا چه اندازه توانسته است به اهداف مورد نظر خود برسد و تا چه اندازه توانسته است موارد ۲۰ گانه فوق را محقق کند (دفت، ۱۳۹۲).
- ### پیشینه پژوهش
- پیشینه تحقیقات نشان می‌دهند که استفاده از سبک رهبری تحول‌گرا موجب افزایش کارایی، افزایش عملکرد سازمان و اثربخشی سازمان می‌شود. در پژوهش شعبانی نژاد و دیگران (۱۳۹۵)، با عنوان «رابطه رهبری تحول‌گرا و عملکرد شغلی کارکنان در بیمارستان فارابی» نشان می‌دهند که مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا (نفوذ آرمانی، انگیزش الهام

سبک رهبری تحول‌گرا بیشترین تاثیر را بر اثربخشی دارد. در سبک رهبری تحول‌گرا چهار مؤلفه (نفوذ آرمانی، انگیزش الهام بخش، ترغیب ذهنی، ملاحظات فردی) بسیار مهم هستند و این چهار مؤلفه ساختار سبک رهبری تحول‌گرا را تشكل می‌دهند. در تمام پژوهش‌های ذکر شده از این چهار مؤلفه استفاده شده است و نتایج نشان داده‌اند که سبک رهبری تحول‌گرا باعت، یادگیری سازمانی، عملکرد عالی هم در سطح فردی و هم در سطح سازمانی موجب بروز خلاقیت عدالت سازمانی، خلاقیت و نوآوری و در نهایت منجر به اثربخشی سازمانی می‌شود.

جیوتی و دیو (۲۰۱۵)؛ در پژوهشی با موضوع «تأثیر رهبری تحول‌گرا بر خلاقیت سازمانی» و لیل و یلسیو (۲۰۰۹)؛ با موضوع "رهبری تحول‌گرا بر خلاقیت و نوآوری سازمانی"، نشان می‌دهند که سبک رهبری تحول‌گرا هم در سطح فردی و هم در سطح سازمانی موجب بروز خلاقیت می‌شود. وانگ و هوول (۲۰۱۲)؛ در پژوهشی با موضوع «تأثیر رهبری تحول‌گرا بر نتایج عملکرد کارکنان»، نتایج نشان می‌دهد که سبک رهبری تحول‌گرا هم در سطح فردی و هم در سطح سازمانی باعث افزایش عملکرد پیروان می‌شود. ابراهیم و التینیجی (۲۰۱۲) در پژوهش خود تحت عنوان «تأثیر سبک رهبری مدیر بر عملکرد و اثربخشی» نشان دادند که

جدول خلاصه پژوهش‌های گذشته

عنوان و نتیجه پژوهش	سال تحقیق	نام محققین
عنوان	نتیجه	
رابطه رهبری تحول‌گرا و عملکرد شغلی کارکنان	۱۳۹۵	شعبانی نژاد و دیگران
بین ابعاد رهبری تحول‌گرا و عملکرد شغلی رابطه معنی‌دار وجود دارد،		
رابطه سبک رهبری تحول‌گرا با تعالی سازمانی		
بین سبک رهبری تحول‌گرا و تعالی سازمانی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد، علاوه بر آن، براساس یافته‌های این پژوهش نقش رهبری تحول‌گرا در پیش‌بینی تعالی سازمان مورد تائید واقع گردیده است.	۱۳۹۴	اکرادی و دیگران
بررسی رابطه سبک رهبری تحول‌گرا با بالندگی سازمانی		
یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین سبک رهبری تحول‌گرا و بالندگی سازمانی رابطه معنی‌داری وجود دارد	۱۳۹۴	مهدیان و دیگران
بررسی نقش میانجی فضای اخلاقی مثبت در ارتباط رهبری تحول‌آفرین و اثربخشی سازمانی		
در این پژوهش نقش متغیر میانجی فضای اخلاقی مثبت در ایجاد ارتباط بین رهبری تحول‌آفرین و اثربخشی سازمانی تائید شده است	۱۳۹۴	رود ساز و محرابی
بررسی رابطه بین رهبری تحول‌آفرین و یادگیری سازمانی	۱۳۹۳	خوشحال

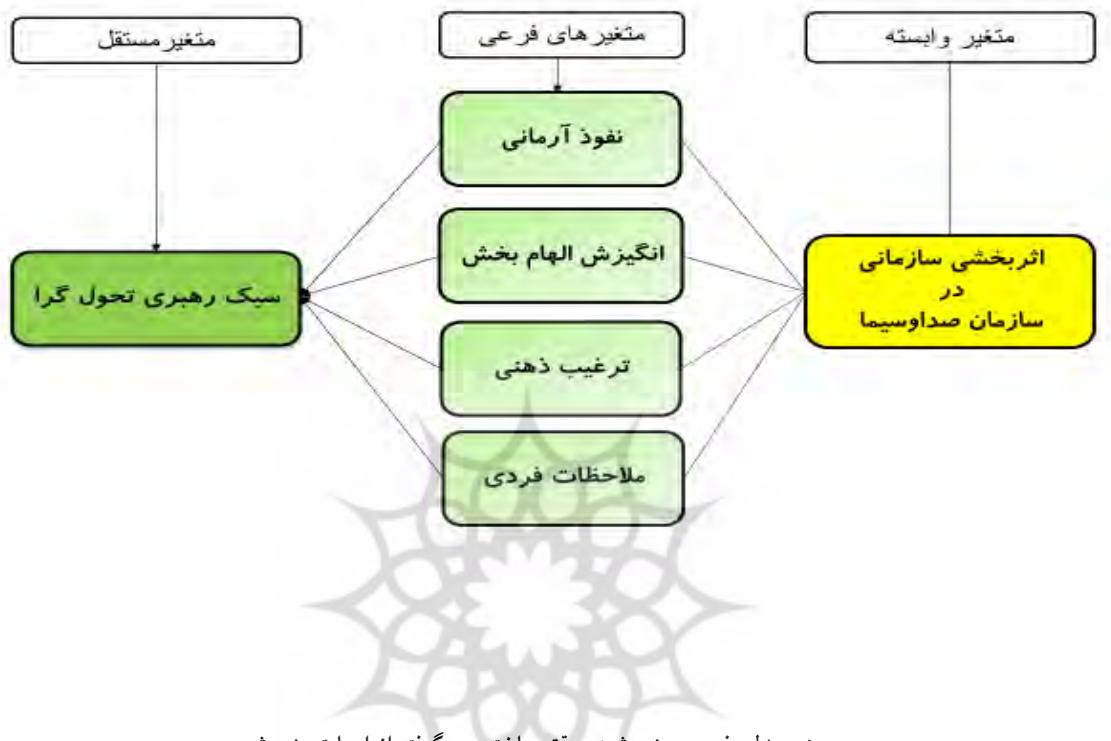
نتایج حاصل از آزمون فرضیات نشان داد که بین تک تک مؤلفه های رهبری تحول آفرین (نفوذ آرمانی - ترغیب ذهنی - انگیزش الهام بخش و ملاحظات فردی) با یادگیری سازمانی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. و در بین این مؤلفه ها انگیزش الهام بخش و ملاحظات فردی به ترتیب بیشترین همبستگی را با یادگیری سازمانی کارکنان داشته اند.	نتیجه	کلویر و دیگران
بررسی رابطه بین سبک رهبری مدیران با اثربخشی سازمانی	عنوان	زکی و دیگران
نتایج پژوهش نشان می دهد که بین سبک رهبری مدیران و اثربخشی سازمانی رابطه معنی داری وجود دارد و سبک رهبری مدیران باعث افزایش اثربخشی سازمانی می شود	نتیجه	۱۳۹۴
تأثیر رهبری تحول گرا و عدالت سازمانی	عنوان	مرادی و دیگران
تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم رهبری تحول گرا از طریق عدالت سازمانی را مورد تائید قرار می دهد.	نتیجه	۱۳۹۲
تأثیر رهبری تحول گرا و فرهنگ سازمانی بر اثربخشی سازمانی	عنوان	شیخ علی زاده هریس و تجاری
نتایج نشان می دهد که رهبری تحول گرا بصورت مستقیم و غیرمستقیم تأثیر مثبت و معنی داری بر اثربخشی سازمانی دارد.	نتیجه	۱۳۹۲
بررسی رابطه بین سبک رهبری تحول آفرین و خلاقیت کارکنان	عنوان	تابلی و دیگران
بین رهبری تحول آفرین و خلاقیت کارکنان، رابطه معنی داری وجود دارد. سبک رهبری تحول آفرین که شامل (نفوذ آرمانی، انگیزش الهام بخش، ترغیب ذهنی و ملاحظات فردی) است رابطه معنی دار و مستقیم با خلاقیت کارکنان دارد. از طریق رفتار رهبری تحول آفرین، انگیزه درونی پیروان افزایش می یابد و منجر به خلاقیت بیشتر آنها می شود	نتیجه	۱۳۹۱
تأثیر گرایش کارآفرینانه بر رابطه بین سبک های رهبری و اثربخشی سازمانی	عنوان	سنجهقی و دیگران
گرایش کارآفرینانه می تواند حوزه اثر گذاری سبک رهبری تحول آفرین را از اثر مستقیم به اثر کلی ارتقاء دهد. در نتیجه، اعمال سبک رهبری تحول آفرین و اتخاذ گرایش کارآفرینانه بصورت توأم مان به بهبود مستمر درجه اثربخشی سازمان های هدف منجر خواهد شد.	نتیجه	۱۳۹۱
تأثیر رهبری تحول گرا بر خلاقیت سازمانی	عنوان	JYoti And Dev
نتایج نشان می دهد که بین رهبری تحول گرا و خلاقیت کارکنان رابطه مثبت وجود دارد	نتیجه	۲۰۱۵
تأثیر سبک رهبری مدیر بر عملکرد و اثربخشی مدارس در دبی	عنوان	Ibrahim & AL - Taneiji
سبک رهبری تحول گرا بیشترین تأثیر و سپس سبک مشارکتی و پس از آن سبک منفعل یا اجتنابی کمترین تأثیر را در اثربخشی مدارس دارد	نتیجه	۲۰۱۲
تأثیر رهبری تحول گرا بر نتایج پیروان	عنوان	Wang And Howell
سبک رهبری تحول گرا هم در سطح فردی و هم در سطح سازمانی باعث افزایش عملکرد پیروان می شود	نتیجه	۲۰۱۲
تأثیر رهبری تحول گرا بر خلاقیت و نوآوری سازمانی	عنوان	Lale And Ilsev
رهبری تحول گرا بر اثربخشی خلاقیت هم در سطح فردی و هم در سطح سازمانی تأثیر دارد	نتیجه	۲۰۰۹

برای تدوین و آزمون فرضیات، هر پژوهش گر

مدل مفهومی پژوهش

بخش، ترغیب ذهنی و ملاحظات فردی) ارائه شده به وسیله بس (۱۹۹۹) و هم‌چنین اثربخشی سازمانی، مدل مفهومی ذیل ارائه می‌شود.

نیازمند ارائه مدل مفهومی تحقیق است، تا براساس آن ضمن شناسایی متغیرها، روابط بین متغیرها را تبیین کند. با توجه به مبانی نظری و پیشینه پژوهش و با توجه به مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا (نفوذ آرمانی، انگیزش الهام

منبع مدل مفهومی پژوهش: محقق ساخته و برگرفته از ادبیات پژوهش

۴- بین «ملاحظات فردی» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی درسازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

فرضیه پژوهش

فرضیه اصلی: بین سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی:

این پژوهش، از حیث هدف کاربردی است زیرا می‌توان از نتایج این پژوهش جهت ارتقاء اثربخشی سازمانی در سازمان‌های رسانه استفاده کرد و بطور خاص می‌خواهیم از نتایج این پژوهش در جهت ارتقاء اثربخشی سازمانی، در سازمان صدا و سیما استفاده کنیم و روش انجام بصورت پیمایشی بوده که از مهم‌ترین مزایای آن قابلیت تعمیم نتایج است. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها پرسشنامه سبک رهبری تحول‌گرا با ۲۰ سؤال، دارای چهار مؤلفه "نفوذ آرمانی، انگیزش الهام

1- بین «نفوذ آرمانی» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی درسازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

2- بین «انگیزش الهام بخش» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی درسازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

3- بین «ترغیب ذهنی» از مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی درسازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

اثربخشی سازمانی ۰/۹۱ است.

یافته‌های پژوهش

۱- سیمای پاسخ‌گویان

۳۸/۷ درصد پاسخ‌گویان زن و ۶۱/۳ درصد مرد، ۲/۵ درصد پاسخ‌گویان در گروه سنی کمتر از ۲۵ سال، ۲۴/۳ درصد در گروه سنی ۲۵ تا ۳۴ سال، ۴۰/۸ درصد در گروه سنی ۳۵ تا ۴۴ سال، ۲۶/۵ درصد در گروه سنی ۴۵ تا ۵۴ سال و ۶ درصد در گروه سنی ۵۵ سال و بالاتر قرار دارند. به لحاظ وضعیت استخدامی، ۳۸/۲ درصد قراردادی، ۳۴/۳ درصد رسمی و ۲۷/۵ درصد پیمانی؛ به لحاظ تحصیلات، ۷ درصد دارای تحصیلات دیپلم، ۱۳ درصد دارای تحصیلات فوق‌دیپلم، ۴۰/۳ درصد دارای تحصیلات لیسانس، ۳۵/۳ درصد دارای تحصیلات فوق‌لیسانس، ۳/۵ درصد دکترا و ۱ درصد دارای تحصیلات حوزوی هستند. به لحاظ سابقه کار، ۳/۸ درصد کمتر از ۵ سال سابقه کار دارند. ۱۲/۸ درصد پاسخ‌گویان ۵ تا ۹ سال، ۲۷/۵ درصد ۱۰ تا ۱۴ سال، ۳۰/۵ درصد ۱۵ تا ۱۹ سال، ۲۳ درصد ۲۰ تا ۲۴ سال و ۲/۵ درصد ۲۵ سال و بالاتر سابقه کار دارند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که ۸/۵ درصد پاسخ‌گویان در معاونت سیما، ۱۴ درصد در معاونت صدا، ۲۰ درصد در معاونت پشتیبانی، ۱۴ درصد در معاونت خبر، ۲۰/۵ درصد معاونت فنی، ۱۶ درصد معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی و ۷ درصد در معاونت آموزش شاغل هستند.

۲. مؤلفه‌های «نفوذ آرمانی» در سبک رهبری

تحول‌گرا از نظر کارکنان سازمان صدا و سیما در خصوص خرده مقیاس نفوذ آرمانی از سبک رهبری تحول‌گرا، نتایج مؤلفه‌ها در حد «خیلی زیاد یا زیاد» نشان می‌دهد که ۶۰/۱ درصد کارکنان سازمان صدا و سیما معتقدند «مدیرشان بر اهمیت داشتن حس همکاری گروهی درباره مأموریت تأکید می‌کند»، ۵۵/۳ درصد معتقدند «مدیرشان پیامدهای اخلاقی و دینی تصمیمات را مورد توجه قرار می‌دهد»، ۴۸/۵ درصد

بخش، ترغیب ذهنی و ملاحظات فردی " می‌باشد و براساس مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت تنظیم شده است و پرسشنامه اثربخشی سازمانی با ۲۸ سؤوال که شامل چهار مؤلفه "نوآوری، تعهد سازمانی، رضایت شغلی و سلامتی سازمانی" است که براساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت تنظیم شده است.

برای ارائه آمار توصیفی داده‌ها از جدول فراوانی (تعداد و درصد) استفاده شده است. داده‌های آماری مربوط به نحوه توزیع پاسخ‌دهندگان براساس ویژگی‌های جمعیت شناختی و سایر ویژگی‌های مورد نظر در پرسشنامه در بخش یافته‌های توصیفی آورده شده است. در بخش یافته‌های تحلیلی (آمار استنباطی) از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ برای ساختن شاخص و پاسخ‌گویی به سؤال‌های پژوهش استفاده شد. همچنین به منظور سنجش رابطه که در فرضیات ذکر شده، از آزمون استقلال (همبستگی) استفاده شده است.

آلایی کرونباخ محاسبه شده برای پرسشنامه رهبری تحول‌گرا ۰/۹۰ و پرسشنامه اثربخشی سازمانی ۰/۹۱ است. جامعه آماری تحقیق کارکنان سازمان صدا و سیما در تهران که تعداد آنان ۹۲۱۸ نفر است. تعداد نمونه براساس فرمول کوگران با حداقل واریانس ۰/۲۵ و خطای ۵ درصد و در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۴۰۰ نفر است؛ که به صورت تصادفی طبقه‌ای متناسب با اندازه در ۷ معاونت (سیما، صدا، خبر، پشتیبانی، پژوهش و برنامه‌ریزی، آموزش و فنی توزیع) شده‌اند.

اعتبار روایی و پایایی پژوهش

در این پژوهش بابت روایی از نظرات استاد راهنمای، استاد مشاور و متخصصان حوزه رسانه استفاده شده است. همچنین برای پایایی پژوهش ۵۰ عدد پرسشنامه بین کارکنان توزیع شده است و پس بررسی ۵۰ عدد پرسشنامه با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ ضریب پایایی پژوهش (آلایی کرونباخ) محاسبه شده برای پرسشنامه رهبری تحول‌گرا ۰/۹۰ و برای پرسشنامه

دیدگاهها و جوانب مختلف را مدنظر قرار می‌دهد»، ۴۰/۳ درصد به «مدیرشان راههای جدید نگرش به چگونگی انجام کار را پیشنهاد می‌کند» و ۳۶/۵ درصد گفته‌اند «مدیرشان از آنان می‌خواهد که مشکلات را از زوایای مختلف مورد بررسی قرار دهند».

گفته‌اند «مدیرشان بر لزوم داشتن یک حس قوی درباره هدف صحبت می‌کند»، ۴۶/۵ درصد گفته‌اند «مدیرشان پیشنهادهای اساسی را به طور دقیق مورد بررسی قرار می‌دهد تا از مناسب بودن آن‌ها مطمئن شود»، ۴۵/۳ درصد گفته‌اند «مدیرشان در هنگام حل مشکلات

جدول ۱- نظر کارکنان سازمان صدا و سیما درباره مؤلفه‌های خرد مقیاس نفوذآرمانی در سبک رهبری تحول‌گرا

میانگین	جمع	اصلاً	خیلی کم	کم	زياد	خیلی زياد	متنا	مؤلفه‌های نفوذ آرمانی
۳/۵۴	۴۰۰	۱۶	۴۲	۱۱۸	۱۶۵	۵۹	تعداد	مدیر بر اهمیت داشتن حس همکاری گروهی درباره مأموریت تأکید می‌کند
	۱۰۰	۴	۱۰/۵	۲۹/۵	۴۱/۳	۱۸/۸	درصد	
۳/۵۲	۴۰۰	۱۰	۴۶	۱۲۳	۱۷۰	۵۱	تعداد	مدیر پیامدهای اخلاقی و دینی تصمیمات را مورد توجه قرار می‌دهد
	۱۰۰	۲/۵	۱۱/۵	۳۰/۸	۴۲/۵	۱۲/۸	درصد	
۳/۳۹	۴۰۰	۲۱	۵۰	۱۳۵	۱۵۴	۴۰	تعداد	مدیر بر لزوم داشتن یک حس قوی درباره هدف صحبت می‌کند
	۱۰۰	۵/۳	۱۲/۵	۳۳/۸	۳۸/۵	۱۰	درصد	
۳/۳۰	۴۰۰	۲۲	۶۴	۱۲۸	۱۵۰	۳۶	تعداد	مدیر پیشنهادهای اساسی را به طور دقیق مورد بررسی قرار می‌دهد تا از مناسب بودن آن‌ها مطمئن شود
	۱۰۰	۵/۵	۱۶	۳۲	۳۷/۵	۹	درصد	
۳/۲۷	۴۰۰	۱۴	۷۶	۱۲۹	۱۵۱	۳۰	تعداد	مدیر در هنگام حل مشکلات دیدگاهها و جوانب مختلف را مدنظر قرار می‌دهد
	۱۰۰	۳/۵	۱۹	۳۲/۳	۳۷/۸	۷/۵	درصد	
۳/۲۶	۴۰۰	۲۴	۵۶	۱۶۱	۱۲۱	۴۰	تعداد	مدیر راههای جدید نگرش به چگونگی انجام کار را پیشنهاد می‌کند
	۱۰۰	۶	۱۳/۵	۴۰/۳	۳۰/۳	۱۰	درصد	
۳/۰۳	۴۰۰	۵۴	۶۰	۱۴۰	۱۱۶	۳۰	تعداد	مدیر از من می‌خواهد که مشکلات را از زوایای مختلف مورد بررسی قرار دهم
	۱۰۰	۱۳/۵	۱۵	۳۵	۲۹	۷/۵	درصد	
۳/۳۱	۴۰۰	۲۳	۵۶	۱۳۳	۱۴۷	۴۱	تعداد	شاخص خرد مقیاس نفوذ آرمانی
	۱۰۰	۵/۷	۱۴	۳۳/۳	۳۶/۷	۱۰/۳	درصد	

سبک رهبری تحول‌گرا، نتایج مؤلفه‌ها در حد «خیلی زیاد یا زیاد» نشان می‌دهد که ۴۹/۵ درصد کارکنان سازمان صدا و سیما معتقدند «مدیرشان درباره کارهایی که باید

سبک رهبری «انگیزش الهام‌بخش» در سبک رهبری تحول‌گرا از نظر کارکنان سازمان صدا و سیما در خصوص خرد مقیاس انگیزش الهام‌بخش از

اهمیت آینده‌نگری تأکید می‌کند» و ۴۲/۸ درصد گفته‌اند «مدیرشان به آنان امیدواری می‌دهد که اهداف دست یافتنی خواهند بود».

انجام شود با جدیت و شوق صحبت می‌کند»، ۴۶/۵ درصد گفته‌اند «مدیرشان درباره آینده خوشبینانه صحبت می‌کند»، ۴۴/۳ درصد گفته‌اند «مدیرشان بر

جدول ۲- نظر کارکنان سازمان صدا و سیما درباره مؤلفه‌های خرد مقیاس انگیزش الهام‌بخش در سبک رهبری تحول‌گرا

میانگین	جمع	اصلاً	خیلی کم	کم	زياد	خیلی زياد	مبنا	مؤلفه‌های انگیزش الهام‌بخش
۳/۳۴	۴۰۰	۱۴	۶۴	۱۲۴	۱۴۲	۵۶	تعداد	مدیر درباره کارهایی که باید انجام شود با جدیت و شوق صحبت می‌کند
	۱۰۰	۳/۵	۱۶	۳۱	۳۵/۵	۱۴	درصد	
۳/۴۱	۴۰۰	۲۴	۳۹	۱۵۱	۱۴۸	۳۸	تعداد	مدیر درباره آینده خوشبینانه صحبت می‌کند
	۱۰۰	۶	۹/۸	۳۷/۸	۳۷	۹/۵	درصد	
۳/۳۴	۴۰۰	۲۴	۴۹	۱۵۰	۱۲۹	۴۸	تعداد	مدیر بر اهمیت آینده‌نگری تأکید می‌کند
	۱۰۰	۶	۱۲/۳	۳۷/۵	۳۲/۳	۱۲	درصد	
۳/۲۵	۴۰۰	۳۸	۴۳	۱۴۸	۱۲۹	۴۲	تعداد	مدیر به ما امیدواری می‌دهد که اهداف دست یافتنی خواهند بود
	۱۰۰	۹/۵	۱۰/۸	۳۷	۳۲/۳	۱۰/۵	درصد	
۳/۳۳	۴۰۰	۲۵	۴۹	۱۴۳	۱۳۷	۴۶	تعداد	شاخص خرد مقیاس انگیزش الهام‌بخش
	۱۰۰	۶/۲	۱۲/۳	۳۵/۷	۳۴/۳	۱۱/۵	درصد	

۴. مؤلفه‌های «ترغیب ذهنی» در سبک رهبری تحول‌گرا از نظر کارکنان سازمان صدا و سیما در خصوص خرد مقیاس ترغیب ذهنی از سبک رهبری تحول‌گرا، نتایج مؤلفه‌ها در حد «خیلی زیاد یا زیاد» نشان می‌دهد که ۵۹/۳ درصد کارکنان سازمان صدا و سیما معتقدند «مدیرشان طوری رفتار می‌کند که برایش احترام قائل شوند»، ۵۹ درصد گفته‌اند «مدیرشان حس

اعتماد و قدرت خود را نشان می‌دهد»، ۴۵/۳ درصد گفته‌اند «مدیرشان درباره باورها و ارزش‌های اساسی خودش صحبت می‌کند»، ۳۷/۵ درصد گفته‌اند «مدیرشان به خاطر مصلحت گروه از عالیق شخصی خودش چشم‌پوشی می‌کند» و ۳۲/۵ درصد گفته‌اند «به دلیل ارتباط با مدیرشان احساس غرور می‌کنند».

جدول ۳- نظر کارکنان سازمان صدا و سیما درباره مؤلفه‌های خرد مقياس ترغیب ذهنی در سبک رهبری تحول‌گرا

میانگین	جمع	اصلاً	خیلی کم	کم	زیاد	خیلی زیاد	مبدا	مؤلفه‌های ترغیب ذهنی
۳/۶۵	۴۰۰	۱۴	۲۶	۱۲۳	۱۶۵	۷۲	تعداد	مدیر طوری رفتار می‌کند که برایش احترام قائل شویم
	۱۰۰	۳/۵	۶/۵	۳۰/۸	۴۱/۳	۱۸	درصد	
۳/۶۰	۴۰۰	۱۶	۲۶	۱۲۲	۱۸۴	۵۲	تعداد	مدیر حسن اعتماد و قدرت خود را نشان می‌دهد
	۱۰۰	۴	۶/۵	۳۰/۵	۴۶	۱۳	درصد	
۳/۳۱	۴۰۰	۲۰	۵۰	۱۴۹	۱۴۷	۳۴	تعداد	مدیر درباره باورها و ارزش‌های اساسی خود صحبت می‌کند
	۱۰۰	۵	۱۲/۵	۳۷/۳	۳۷/۸	۸/۵	درصد	
۳/۱۸	۴۰۰	۲۶	۵۵	۱۶۹	۱۲۶	۲۴	تعداد	مدیر به خاطر مصلحت گروه از علایق شخصی خود چشم پوشی می‌کند
	۱۰۰	۶/۵	۱۳/۸	۴۲/۳	۳۱/۵	۶	درصد	
۲/۹۳	۴۰۰	۶۳	۴۸	۱۵۹	۱۱۶	۱۴	تعداد	من به دلیل ارتباط با مدیر احساس غرور و افتخار می‌کنم
	۱۰۰	۱۵/۸	۱۲	۳۹/۸	۲۹	۳/۵	درصد	
۳/۳۳	۴۰۰	۲۸	۴۱	۱۴۴	۱۴۸	۳۹	تعداد	شاخص خرد مقياس ترغیب ذهنی
	۱۰۰	۷	۱۰/۳	۳۶	۳۷	۹/۷	درصد	

از آن که با من به عنوان عضوی از گروه رفتار کند به من به عنوان یک شخص توجه دارد»، ۳۸ درصد گفته‌اند «مدیرشان آنان را به عنوان کسی که دارای نیازها، توانایی‌ها و خلاقیت‌های متفاوت از دیگران هستند در نظر می‌گیرد» و ۳۵/۳ درصد گفته‌اند «مدیرشان کمک می‌کند تا توانایی‌هایشان را توسعه و گسترش دهند».

۵. مؤلفه‌های «ملاحظه فردی» در سبک رهبری تحول‌گرا از نظر کارکنان سازمان صدا و سیما در خصوص خرد مقياس ملاحظه فردی از سبک رهبری تحول‌گرا، نتایج مؤلفه‌ها در حد «خیلی زیاد یا زیاد» نشان می‌دهد که ۴۰/۵ درصد کارکنان سازمان صدا و سیما معتقد‌اند «مدیرشان برای راهنمایی و آموزش وقت می‌گذارد»، ۳۸/۵ درصد گفته‌اند «مدیرشان بیشتر

جدول ۴- نظر کارکنان سازمان صدا و سیما درباره مؤلفه‌های خرد مقياس ملاحظه فردی در سبک رهبری تحول‌گرا

میانگین	جمع	اصلاً	خیلی کم	کم	زیاد	خیلی زیاد	مبدا	مؤلفه‌های ملاحظه فردی
۳/۱۶	۴۰۰	۳۸	۵۵	۱۴۵	۱۳۲	۳۰	تعداد	مدیر برای راهنمایی و آموزش وقت می‌گذارد

	۱۰۰	۹/۵	۱۳/۸	۳۶/۳	۲۲	۷/۵	درصد	
۳/۰۵	۴۰۰	۴۹	۶۸	۱۲۹	۱۲۲	۳۲	تعداد	مدیر بیشتر از آن که با من به عنوان عضوی از گروه رفتار کند به من به عنوان یک شخص توجه دارد
	۱۰۰	۱۲/۳	۱۷	۳۲/۳	۳۰/۵	۸	درصد	
۲/۹۹	۴۰۰	۵۶	۷۴	۱۲۰	۱۲۶	۲۶	تعداد	مدیر من را به عنوان کسی که دارای نیازها، توانایی‌ها و خلاقیت‌های متفاوت از دیگران هستم در نظر می‌گیرد
	۱۰۰	۱۳/۵	۱۸/۵	۳۰	۳۱/۵	۶/۵	درصد	
۳	۴۰۰	۶۲	۴۶	۱۵۱	۱۱۷	۲۴	تعداد	مدیر کمک می‌کند تا من توانایی‌هایم را توسعه و گسترش دهم
	۱۰۰	۱۵/۰	۱۱/۰	۳۷/۸	۲۹/۳	۶	درصد	
۳/۰۵	۴۰۰	۵۱	۶۱	۱۳۶	۱۲۴	۲۸	تعداد	شاخص خرد مدل مقیاس ملاحظه فردی
	۱۰۰	۱۲/۷	۱۵/۳	۳۴	۳۱	۷	درصد	

با میانگین ۱۲/۱۷ دارای کمترین میانگین در بین خرده مقیاس‌های سبک رهبری تحول‌گرا در بین کارکنان سازمان صدا و سیما است. میانگین نمره کل سبک رهبری تحول‌گرا در بین کارکنان سازمان صدا و سیما ۶۵/۲۳ است. میانگین نمره کل اثربخشی سازمانی در بین کارکنان سازمان صدا و سیما ۸۴/۴۰ است.

۶. مؤلفه‌های سبک‌های رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی بررسی نتایج مؤلفه‌های سبک رهبری تحول‌گرا نشان می‌دهد که خرده مقیاس «نفوذ آرمانی» با میانگین ۲۳/۱۸ دارای بیشترین میانگین و خرده مقیاس «ملاحظه فردی»

جدول ۵- میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های (خرده مقیاس‌ها) سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی

فاصله اطمینان ۹۵ درصد		شاخص‌های توزیعی		شاخص‌های پرکنندگی		شاخص‌های تمرکز				شاخص	
حد بالا	حد پایین	کشیدگی	چولگی	واریانس	انحراف استاندارد	حد اکثر	حداقل	میانه	میانگین	آماره	
۱۶/۹۴	۱۶/۲۶	۰/۷۸۳	-۰/۶۰۵	۱۱/۸۸۰	۳/۴۴۷	۲۵	۵	۱۷	۱۶/۶۰	ترغیب ذهنی	۱
۲۳/۷۲	۲۲/۶۴	۰/۰۹۴	-۰/۴۰۷	۳۰/۶۰۲	۵/۵۳۲	۳۵	۷	۲۴	۲۳/۱۸	نفوذ آرمانی	۲
۱۳/۶۵	۱۲/۹۳	۰/۰۲۱	-۰/۴۲۵	۱۳/۲۳۳	۳/۶۳۸	۲۰	۴	۱۴	۱۳/۲۹	انگیزش الهام‌بخش	۳

۱۲/۵۳	۱۱/۸۱	۰/۷۴۹	-۰/۱۶۲	۱۳/۷۶۱	۳/۷۰۹	۲۰	۴	۱۲	۱۲/۱۷	مالحظه فردی	آزمون فرضیه‌ها فرضیه اصلی ۱- بین سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی‌داری در سطح ۱ درصد وجود دارد و ضریب همبستگی سبک رهبری تحول‌گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۶۷۷ و سطح معنی‌داری آن
۶۶/۶۳	۶۳/۸۴	۰/۱۴۳	-۰/۳۵۴	۲۰۱/۱۶۱	۱۴/۱۸۳	۹۵	۲۱	۶۶	۶۵/۲۳	نمودار کل	
۲۱/۸۷	۲۰/۸۵	۰/۵۲۵	-۰/۲۹۶	۲۶/۵۹۳	۵/۱۵۷	۳۴	۷	۲۱	۲۱/۳۶	نوآوری	
۲۲/۶۵	۲۱/۶۴	۰/۲۳۰	-۰/۳۰۴	۲۶/۵۶۷	۵/۱۵۴	۳۵	۷	۲۲	۲۲/۱۵	تعهد سازمانی	
۲۱/۲۷	۲۰/۲۸	۰/۳۸۱	-۰/۳۱۶	۲۵/۳۸۶	۵/۰۳۹	۳۲	۷	۲۱	۲۰/۷۸	رضایت شغلی	
۲۰/۶۵	۱۹/۵۷	۰/۵۲۱	-۰/۲۷۲	۳۰/۰۰۶	۵/۵۲۳	۳۲	۷	۲۰	۲۰/۱۱	سلامت سازمانی	
۸۶/۳۲	۸۲/۴۸	۰/۵۸۳	-۰/۳۰۰	۳۸۱/۵۲۴	۱۹/۵۲۳	۱۲۵	۲۸	۸۴	۸۴/۴۰	نمودار کل	

($p=0/00<0/01$) است.

بنابراین در سطح معنی‌داری ۱ درصد بین سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی‌داری در سطح ۱ درصد وجود دارد و فرضیه وجود رابطه پذیرفته می‌شود.

آزمون فرضیه‌ها

فرضیه اصلی

۱- بین سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد. ضریب همبستگی سبک رهبری تحول‌گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۶۷۷ و سطح معنی‌داری آن

جدول ۶- ضریب همبستگی سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی آن در سازمان صدا و سیما

۱	آزمون و سطح آن	نام متغیرها (شاخص)
۱	ضریب همبستگی	سبک رهبری تحول‌گرا
.	سطح معنی‌داری	
۱	۰/۶۷۷**	اثربخشی سازمانی
.	۰/۰۰	

**. معنی‌داری آزمون در سطح ۱ درصد

همچنین برای درک بهتر سبک رهبری تحول‌گرا و

فرضیه‌های فرعی

معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.
 ۳- بین «انگیزش الهام بخش» از مؤلفه های رهبری تحول گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه انگیزش الهام بخش سبک رهبری تحول گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۵۸۶ و سطح معنی داری آن ($p=0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ۱ درصد بین مؤلفه انگیزش الهام بخش، سبک رهبری تحول گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

۴- بین «ملاحظات فردی» از مؤلفه های رهبری تحول گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه ملاحظه فردی سبک رهبری تحول گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۵۸۵ و سطح معنی داری آن ($p=0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ۱ درصد بین مؤلفه ملاحظه فردی، سبک رهبری تحول گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

رابطه با اثربخشی سازمانی، مؤلفه ها و شاخص های رهبری تحول گرا نیز بصورت فرضیه های فرعی بصورت جداگانه مورد آزمون قرار گرفته است. که عبارتند از:
 ۱- بین «نفوذ آرمانی» از مؤلفه های رهبری تحول گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه نفوذ آرمانی در سبک رهبری تحول گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۶۴۵ و سطح معنی داری آن ($p=0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ۱ درصد بین مؤلفه نفوذ آرمانی، سبک رهبری تحول گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

۲- بین «ترغیب ذهنی» از مؤلفه های رهبری تحول گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه ترغیب ذهنی سبک رهبری تحول گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۵۰۲ و سطح معنی داری آن ($p=0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ۱ درصد بین مؤلفه ترغیب ذهنی سبک رهبری تحول گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه

جدول ۷- ضریب همبستگی مؤلفه های سبک رهبری تحول گرا و اثربخشی آن در سازمان صدا و سیما

نام متغیرها (شاخص)	آزمون و سطح آن	۱	۲	۳	۴	۵
اثربخشی سازمانی	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۵۰۲**				
	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۰۰۰				
نفوذ آرمانی	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۶۴۵**	۰/۴۸۷**	۱		
	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰			
انگیزش الهام بخش	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۵۸۶**	۰/۷۳۴**	۰/۵۷۲**	۱	
	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰		
ملاحظه فردی	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۵۸۵**	۰/۶۸۹**	۰/۷۶۳**	۰/۶۶۷**	۱
	ضریب همبستگی سطح معنی داری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	

**. معنی داری آزمون در سطح ۱ درصد

رگرسیون چند متغیری روش تحلیل نیرومندی است

تحلیل چند متغیری داده ها (رگرسیون چند متغیری)

اثربخشی سازمانی و عوامل رهبری تحول‌گرای مؤثر بر آن ۰/۶۷۸ می‌باشد. ضریب تعیین (R^2) میان آن است که ۴۶ درصد از واریانس میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما توسط متغیرهای مستقل موجود در معادله رگرسیون که در سطح معنی داری ۵ درصد قرار دارند، تبیین می‌شود. ضریب تعیین در این مرحله نشان می‌دهد با ۴ متغیر مستقل «ترغیب ذهنی»، «نفوذ آرمانی»، «انگیزش الهام‌بخش» و «مالحظه فردی» در مجموع ۴۶ درصد واریانس متغیر وابسته (یعنی میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما) را پیش‌بینی نمود. در جدول میزان سهم متغیرهای «ترغیب ذهنی»، «نفوذ آرمانی»، «انگیزش الهام‌بخش» و «مالحظه فردی» در معادله، در تبیین واریانس متغیر وابسته یعنی میزان اثربخشی سازمانی در ۴ مرحله به ترتیب براساس میزان اثربگذاری نشان داده شده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت هر چه پاسخ‌گویان نفوذ آرمانی و ملاحظه فردی بالاتری داشته باشند میزان اثربخشی سازمانی در نزد آنان افزایش می‌یابد. از بین متغیرهای موجود در جدول با توجه به سطح معنی داری آماره t هر متغیر و میزان ضریب بتا (β) که به ترتیب در افزایش میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما مؤثرند، آمده است. ضریب تعیین تعدیل شده (K^2) از واریانس باقیمانده توسط سایر متغیرها تبیین می‌شود. در جدول زیر R ضریب همبستگی و R^2 ضریب تعیین است.

جدول ۸- توزیع ضریب همبستگی، ضریب تعیین و آزمون F عوامل مؤثر بر میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما (روش گام به گام) (Stepwise)

آماره دوریین-واتسون	Sig	F	آزمون	R^2 تعدیل شده	میزان افزایش R^2 از یک مرحله به مرحله دیگر	R^2	میزان افزایش R از یک مرحله به مرحله دیگر	R	نام متغیرها
۱/۵۸۸	۰/۰۰۰	۲۸۳/۷۲۷	۰/۴۱۵			۰/۴۱۶		۰/۶۴۵	نفوذ آرمانی
	۰/۰۰۰	۱۹/۰۷۴	۰/۴۴۰		۰/۰۲۷	۰/۴۴۳		۰/۶۶۶	مالحظه فردی
	۰/۰۰۷	۷/۴۱۴	۰/۴۴۹		۰/۰۱۰	۰/۴۵۳		۰/۶۷۳	انگیزش الهام‌بخش
	۰/۰۲۴	۵/۱۱۹	۰/۴۵۵		۰/۰۰۷	۰/۰۴۶۰		۰/۶۷۸	ترغیب ذهنی

جدول ۹- ضرائب معادله رگرسیون چند متغیری مؤثر بر میزان اثربخشی سازمانی در صداوسیما

برای تحلیل متغیرهای مستقل در تغییرات متغیر وابسته و معمولاً برای متغیرهای فاصله‌ای است. رابطه متغیرها و تأثیر عوامل مؤثر (متغیرهای مستقل) بر میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما (متغیر وابسته) به صورت دو سویه مورد بررسی قرار گرفت. اما از آن جا که رابطه دویه‌دوی عوامل بدون تأثیر عوامل دیگر در میزان مخاطبان به دلیل ماهیت موضوع امری تقریباً ناممکن است و اغلب متغیرهای مستقل متعددی وجود دارند که هر کدام از آن‌ها سهمی در پیش‌بینی متغیر وابسته دارند، به بررسی تأثیر عوامل مؤثر بر اثربخشی سازمانی در صدا و سیما تواماً و یکجا پرداخته می‌شود. بنابراین با استفاده از رگرسیون چند متغیری تأثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته بررسی می‌شود. گفتنی است ضریب تعیین یا ضریب تشخیص نشان می‌دهد که چند درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل توضیح داده می‌شود.

ارزیابی اثرات جمعی متغیرهای مؤثر بر اثربخشی سازمانی در صدا و سیما به روش گام به گام (Stepwise) نتایج به دست آمده از جدول نشان می‌دهد که معادله رگرسیونی روش مرحله به مرحله در سطح معنی داری ۵ درصد دارای ۴ مرحله به ترتیب براساس میزان اثربگذاری نشان داده شده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت هر چه پاسخ‌گویان نفوذ آرمانی و ملاحظه فردی بالاتری داشته باشند میزان اثربخشی سازمانی در نزد آنان افزایش می‌یابد. از بین متغیرهای موجود در جدول با توجه به سطح معنی داری آماره t هر متغیر و میزان ضریب بتا (β) که به ترتیب در افزایش میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما مؤثرند، آمده است. ضریب تعیین تعدیل شده (K^2) از واریانس باقیمانده توسط سایر متغیرها تبیین می‌شود. در جدول زیر R ضریب همبستگی و R^2 ضریب تعیین است.

VIF	Tolerance	سطح معنی داری (sig)	آماره آزمون t	ضرایب استاندارد β	ضرایب غیر استاندارد β	شاخص آماری سازه
		0/000	۶/۷۹۱		۲۵/۰۴۳	ثابت
۳/۶۰۵	۰/۲۷۷	۰/۰۰۰	۴/۴۳۱	۰/۳۱۱	۱/۰۹۸	نفوذ آرمانی
۲/۳۷۸	۰/۴۲۰	۰/۰۰۰	۳/۵۳۲	۰/۲۰۱	۱/۰۶۰	مالحظه فردی
۲/۶۷۱	۰/۳۷۴	۰/۰۱۷	۲/۴۰۰	۰/۱۴۵	۰/۷۷۹	انگیزش الهام بخش
۱/۸۳۶	۰/۵۴۵	۰/۰۲۴	۲/۲۶۲	۰/۱۱۳	۰/۶۴۲	ترغیب ذهنی

صدا و سیما در ۷ معاونت) به صورت زیر است:
+انگیزش الهام بخش(۰/۷۷۹)+(مالحظه فردی)(۱/۰۶۰)+(نفوذ آرمانی)(۰/۰۹۸)=۲۵/۰۴۳+(ترغیب ذهنی)(۰/۶۴۲)
اثربخشی سازمانی+(ترغیب ذهنی)(۰/۶۴۲)
در این معادله رگرسیونی برای ضرایب مدل از مقادیر بتاهای غیراستاندارد استفاده شده است.

آزمون فرضیه ضرایب β ها در مدل خطی که آن را با نماد $\begin{cases} H_0: \beta_0 = 0 \\ H_1: \beta_0 \neq 0 \end{cases}$ نشان می دهد؛ بیانگر آن است که ضرایب متغیرهای (سازه های) مستقل در سطح ۵ درصد معنی دار بوده و ضرایب β غیر صفر هستند، بنابراین معادله خط رگرسیون میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما در بین پاسخ گویان (کارکنان سازمان

جدول ۱۰- تحلیل واریانس مدل خطی

سطح معنی داری (sig)	مقدار آماره آزمون (F)	میانگین مجذورات (MS)	درجه آزادی (d.f)	مجموع مجذورات (SS)	منبع تغییرات
۰/۰۰۰	۸۴/۱۸۳	۱۷۵۱۳/۲۷۹	۴	۷۰۰۵۳/۱۲	رگرسیون
		۲۰۸/۰۳۸	۳۹۵	۸۲۱۷۴/۸۸	باقیمانده ها
		۳۹۹	۱۵۲۲۲۸		کل

نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین سبک رهبری تحول گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان های رسانه ای و با تأکید بر سازمان صدا و سیما در شهر تهران به روش پیمایشی انجام شده است. پژوهش حاضر مطالعه ای توصیفی - تحلیلی از نوع مقطعی است. نمونه آماری این پژوهش ۴۰۰ نفر از کارکنان ۷ معاونت (سیما، صدا، خبر، آموزش، فنی، پژوهش و برنامه ریزی و پشتیبانی) در تهران است. این نمونه با روش تصادفی طبقه ای مناسب با اندازه به صورت سیستماتیک از فهرست کارکنان در این ۷ معاونت انتخاب شده اند. تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام شده است.

جدول آنالیز واریانس مدل خطی نشان می دهد که مدل خطی در نظر گرفته شده، مدل برازنده ای برای افزایش میزان اثربخشی سازمانی در صدا و سیما با توجه به مؤلفه های سبک رهبری تحول گرا استفاده شده در مدل خطی است.

در جدول آنالیز واریانس فوق منبع تغییرات رگرسیونی نمایانگر تغییرات ناشی از استفاده از متغیرهای مستقل است. هر چه این عدد بزرگتر باشد بهتر است. چون ضریب تعیین از نسبت تغییر رگرسیونی نسبت به کل تغییرات محاسبه می شود، بنابراین مقدار ضریب تعیین بزرگتر به معنی اثرگذاری بیشتر متغیرهای مستقل است.

روش‌های جدید و راههای نو برای حل مسائل پیدا کنند. نتیجه این فرضیه نیز با نتایج به دست آمده از تحقیقات رو دساز و محابی (۱۳۹۴)؛ مهدیان و دیگران (۱۳۹۴)، خوشحال کلویر و دیگران (۱۳۹۳)، هم خوانی دارد.

۳- بین «انگیزش الهام بخش» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه انگیزش الهام بخش سبک رهبری تحول‌گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۵۸۶ و سطح معنی داری آن ($0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری آن ($0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ۱ درصد بین مؤلفه انگیزش الهام بخش، سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

براساس نتایج این فرضیه می‌توان بیان نمود که رهبر با انگیزه الهام بخش کارکنان را هدایت می‌کند و اهداف مهم را به روش ساده بیان می‌کند و به کارکنان اطمینان می‌دهد که با تلاش به اهداف موردنظر خواهند رسید. نتیجه این فرضیه نیز با نتایج به دست آمده از تحقیقات خوشحال کلویر و دیگران (۱۳۹۳)؛ شیخ‌علی زاده هریس و تجاری (۱۳۹۲)؛ مرادی و دیگران (۱۳۹۲)، ابراهیم و التنبیجی (۲۰۱۲)، هم خوانی دارد.

۴- بین «ملاحظات فردی» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه ملاحظه فردی از سبک رهبری تحول‌گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۵۸۵ و سطح معنی داری آن ($0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ادرصد بین مؤلفه ملاحظه فردی، از سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

در شاخص ملاحظات فردی، رهبر به هر یک از افراد سازمان شخصاً توجه می‌کند. و به توانایی‌ها و استعدادهای

نتایج نهایی این پژوهش به شرح ذیل است

۱- بین «نفوذ آرمانی» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه نفوذ آرمانی در سبک رهبری تحول‌گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۶۴۵ و سطح معنی داری آن ($0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ۱ درصد بین مؤلفه نفوذ آرمانی، از سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

در تبیین این رابطه می‌توان بیان داشت که نفوذ آرمانی در کارکنان موجب افزایش اثربخشی سازمانی می‌شود. رهبری که نفوذ آرمانی را اعمال می‌کند، به گونه‌ای رفتار می‌کند که استانداردهای بالایی از رفتارهای اخلاقی را نشان می‌دهد. ارائه چشم انداز و ایجاد احترام و اعتماد در بین کارکنان از نتایج بکار گیری شاخص نفوذ آرمانی توسط رهبر تحول‌گرا است. نتایج این فرضیه با نتایج تحقیقات شعبانی نژاد و دیگران (۱۳۹۵)؛ اکرادی و دیگران (۱۳۹۵)؛ جیوتی و دیو (۲۰۱۵)؛ ولیل و یلسو (۲۰۰۹)؛ هم خوانی دارد

۲- بین «ترغیب ذهنی» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.

ضریب همبستگی مؤلفه ترغیب ذهنی سبک رهبری تحول‌گرا و میزان اثربخشی سازمانی ۰/۵۰۲ و سطح معنی داری آن ($0/01 < 0/000$) است. بنابراین در سطح معنی داری ۱ درصد بین مؤلفه ترغیب ذهنی سبک رهبری تحول‌گرا و اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه معنی داری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

براساس شاخص ترغیب ذهنی، رهبر تحول‌گرا کارکنان را بر می‌انگیزد و افراد را تشویق می‌کند که در حل مسائل خلاقانه بخورد کنند. ایجاد هوشمندی و خلاقیت در کارکنان به گونه‌ای که خود کارکنان بتوانند

سازمانی در سازمان صدا و سیما می‌شود. بنابراین سازمان‌های رسانه‌ای از جمله سازمان صدا و سیما جهت افزایش اثربخشی سازمان خود باید سبک‌های نوین رهبری سازمانی را با تأکید بر سبک رهبری تحول‌گرا را به مدیران و کارکنان خود آموزش داده و از تک شاخص‌های سبک رهبری مشارکتی (شاخص نفوذ آرمانی، شاخص انگیزش الهام بخش، شاخص ترغیب ذهنی و شاخص ملاحظات فردی) در برنامه‌ها و فعالیت‌های خود استفاده کنند.

تک تک افراد توجه دارد و برای کسب موققیت و اثربخشی سازمان توجه خاصی را به کارکنان مبذول می‌دارد. نتیجه این فرضیه نیز با نتایج به دست آمده از تحقیقات سنجقی و دیگران (۱۳۹۱)؛ تابلی و دیگران (۱۳۹۱)؛ وانگ و هوول (۲۰۱۲)؛ هم‌خوانی دارد.

در نهایت براساس یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که سبک رهبری تحول‌گرا با چهار مؤلفه «نفوذ آرمانی، انگیزش الهام بخش، ترغیب ذهنی و ملاحظات فردی» سبب افزایش نوآوری، تعهد سازمانی، رضایت شغلی و سلامت کارکنان و در نهایت باعث افزایش اثربخشی

جدول خلاصه این پژوهش با دیگر پژوهش‌ها

پژوهش‌های گذشته	این پژوهش
سبک رهبری تحول‌گرا در سازمان‌های صنعتی، بازرگانی، ورزشی، گردشگری و مدرسه باعث افزایش اثربخشی می‌شود نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های شیخ‌علی زاده هریس و تجاری (۱۳۹۲)؛ سنجقی و دیگران (۱۳۹۱)، زکی و دیگران (۱۳۹۴)؛ ابراهیم و التینجی (۲۰۱۵) هم‌خوانی دارد	بین سبک رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد.
در نفوذ آرمانی رفتار مدیر یا رهبر باعث ایجاد احترام و اطمینان در بین کارکنان می‌شود نتایج این فرضیه با نتایج تحقیقات شعبانی نژاد و دیگران (۱۳۹۵)؛ اکرادی و دیگران (۱۳۹۵)؛ جیوتی و دیو (۲۰۱۵)؛ و لیل و یلیسو (۲۰۰۹)؛ هم‌خوانی دارد.	۱- نفوذ آرمانی: بین «نفوذ آرمانی» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد. نفوذ آرمانی در کارکنان موجب افزایش اثربخشی سازمانی می‌شود. رهبری که نفوذ آرمانی را اعمال می‌کند، به گونه‌ای رفتار می‌کند که استانداردهای بالایی از رفتارهای اخلاقی را نشان می‌دهد و ایجاد احترام و اعتماد در بین کارکنان از نتایج بکارگیری شاخص نفوذ آرمانی توسط رهبر تحول‌گرا است.
ترغیب ذهنی باعث ایجاد هوشمندی در بین کارکنان می‌شود و به تبع آن کارکنان با مسائل بصورت خلاقالنه برخورد می‌کنند. نتیجه این فرضیه نیز با نتایج به دست آمده از تحقیقات روتساز و محراجی (۱۳۹۴)؛ مهدیان و دیگران (۱۳۹۴)، خوشحال کلوب و دیگران (۱۳۹۳)، هم‌خوانی دارد	۲- ترغیب ذهنی: بین «ترغیب ذهنی» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد. براساس شاخص ترغیب ذهنی، رهبر تحول‌گرا کارکنان را بر می‌انگیزد و افراد را تشویق می‌کند که در حل مسائل خلاقالنه برخورد کنند. ایجاد هوشمندی و خلاقیت در کارکنان به گونه‌ای که خود کارکنان بتوانند روش‌های جدید و راههای نو برای حل مسائل پیدا کنند.

در انگیزش الهام بخش رهبر به دنبال دست یافتن به اهداف است، بنابراین به کارکنان اطمینان می‌دهد که با تلاش به اهداف مورد نظر خواهند رسید. نتیجه این فرضیه نیز با نتایج به دست آمده از تحقیقات خوشحال کلوب و دیگران (۱۳۹۳): شیخ‌علیزاده هریس و تجاری (۱۳۹۲)؛ مرادی و دیگران (۱۳۹۲)، ابراهیم و التیجی (۲۰۱۲)، هم‌خوانی دارد.	۳- انگیزش الهام بخش: بین «انگیزش الهام بخش» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد. رهبر با انگیزه الهام بخش، کارکنان را هدایت می‌کند و اهداف مهم را به روش ساده بیان می‌کند و به کارکنان اطمینان می‌دهد که با تلاش به اهداف مورد نظر خواهند رسید
در ملاحظات فردی رهبر به نیازهای تک کارکنان و هم‌چنین به استعدادهای آن‌ها توجه دارد و این خود موجب رضایت کارکنان و در نتیجه باعث تلاش آن‌ها در جهت کسب اهداف سازمان می‌شود. نتیجه این فرضیه نیز با نتایج به دست آمده از تحقیقات سنتچی و دیگران (۱۳۹۱)؛ تابلی و دیگران (۱۳۹۱)؛ وانگ و هوول (۲۰۱۲)؛ هم‌خوانی دارد.	۴- ملاحظات فردی: بین «ملاحظات فردی» از مؤلفه‌های رهبری تحول‌گرا با میزان اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما رابطه وجود دارد. در شاخص ملاحظات فردی، رهبر به هریک از افراد سازمان شخصاً توجه می‌کند و به توانایی‌ها و استعدادهای تک افراد توجه دارد و برای کسب موفقیت و اثربخشی سازمان توجه خاصی را به کارکنان مبذول می‌دارد.

باید آن‌ها را بطور دقیق بررسی کنند تا از مناسب بودن

پیشنهادات مطمئن شوند.

- مدیران پیامدهای اخلاقی و دینی پیشنهادات و

تصمیمات خود را به دقت بررسی و مورد توجه قرار دهند.

- مدیران در هنگام حل مشکلات باید دیدگاه‌ها و

جوانب مختلف را در نظر داشته باشند و از زوایای

مخالف آن‌ها را مورد بررسی قراردهند هم‌چنین راههای

جدید چکونگی حل مشکل را پیشنهاد دهند.

۲- با توجه به مثبت بودن فرضیه دوم یعنی (رابطه بین

شاخص انگیزش الهام بخش با شاخص کل اثربخشی

سازمانی).

- مدیران باید بر اهمیت آینده‌نگری تأکید کند و

نسبت به آینده خوش بینانه صحبت کند.

- مدیران نسبت به کارهای که باید انجام شود با

شوق و جدیت صحبت کنند و برای موفقیت از علائم و

نمادها استفاده کنند.

- مدیران باید اهداف مهم را به روشهای ساده بیان کنند و

به کارکنان اطمینان دهند که اهداف دست یافتنی هستند.

۳- با توجه به مثبت بودن فرضیه سوم یعنی (رابطه بین

شاخص ترغیب ذهنی با شاخص کل اثربخشی سازمانی).

پیشنهادات حاصل از پژوهش

با توجه به مثبت بودن فرضیه اصلی و فرضیات فرعی

پژوهش، پیشنهادات ذیل به مدیران سازمان‌های رسانه‌ای و

مدیران سازمان صدا و سیما توصیه می‌شود.

۱- با توجه به مثبت بودن فرضیه اول یعنی (رابطه بین

شاخص نفوذ آرمانی با شاخص کل اثربخشی سازمانی).

- مدیران باید اعتماد کارکنان را نسبت به اهداف

سازمان جلب کنند بدین منظور مدیران برای افزایش

اعتماد کارکنان در سازمان، باید به تعهدات و وعده‌های

خود سخت پایبند باشند.

- مدیران از سرزنش کردن کارکنان باید پرهیز کنند

و برای کمک به رفع مشکلات دیگران همکاری کنند و

راهکار ارائه دهند.

- مدیران به خاطر حفظ انسجام گروه و تحکیم بخشیدن

به گروه از علایق شخصی خود چشم پوشی کنند.

- مدیران باید یک چشم‌انداز مشترک ارائه دهند که در آن

ماموریت‌ها و اهداف سازمان به روشنی بیان شده باشد.

- مدیران باید بر اهمیت داشتن حس همکاری

گروهی درباره ماموریت‌ها و اهداف سازمان تأکید کنند.

- مدیران در باره پیشنهاداتی که به گروه می‌دهند

و ملاحظات فردی» در بین کارکنان سازمان که هر کدام به نحوی در تعامل مثبت و رو به افزایش در جهت اثربخشی سازمان است، مهیا شوند.

اثربخشی یعنی رسیدن به اهداف و اهداف تمام سازمان‌های رسانه‌ای و از جمله سازمان صدا و سیما، اهداف خبری، آموزشی، تفریحی و ترویجی است. تمام سازمان‌های رسانه از جمله سازمان صدا و سیما می‌توانند با برگزاری کلاسی‌های آموزشی، جهت آموزش تک تک شاخص‌های رهبری تحول‌گرا و شاخص‌های اثربخشی سازمانی و به کارگیری این شاخص‌ها در برنامه و فعالیت‌ها به تمام اهداف از پیش تعیین شده خود برسد.

منابع

ایران نژادپاریزی، مهدی (۱۳۹۵). مدیریت سازمان‌های پیچیده از تئوری تا عمل (دیگاه استراتژیک)، تهران: انتشارات مدیران.

اکرادی، احسان، یاسرمحمدنا و مجتبی عباسی (۱۳۹۴). بررسی رابطه سبک رهبری تحول‌گرا با تعالی سازمانی در ادارات آموزش و پرورش استان زنجان: فصلنامه پژوهش‌های رهبری و مدیریت آموزشی، سال اول، شماره ۴.

تابلی، حمید و دیگران (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین سبک رهبری تحول‌آفرین و خلاقیت کارکنان در سازمان‌های دولتی شهرستان نی ریز: فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، دوره ۲.

توكلی، غلامرضا و بهنام بهشتی‌پور (۱۳۹۰). دانشنامه رهبری، تهران: انتشارات رسا.

ریجادر ال، دفت (۱۳۹۲). مبانی و تئوری و طراحی سازمان، ترجمه: پارسائیان و اعرابی، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، چاپ هشتم.

رودساز، حبیت و رضا میر محربی (۱۳۹۴). بررسی نقش میانجی فضای اخلاقی مثبت در تبیین ارتباط رهبری تحول آفرین با اثربخشی سازمانی: فصلنامه

- مدیران باید هوشمندی، عقلانیت و حل خلاقانه مسئله را در بین کارکنان ارتقاء دهند.

- مدیران باید ارتباط قوی با همکاران خود داشته باشند و همکاری گروهی را تشویق کنند و به نظرات گروه اهمیت دهند.

- ترغیب کارکنان به نگریستن به حل مسائل از زوایای مختلف و پیشنهاد شیوه‌های جدید حل مسئله.

- مدیران باید در کارکنان ایجاد خلاقیت کنند به گونه‌ای که خود کارکنان بتوانند روش‌های جدید و راه نو را برای حل مسائل پیدا کنند.

۴- با توجه به مثبت بودن فرضیه چهارم یعنی (رابطه بین شاخص ملاحظات فردی با شاخص کل اثربخشی سازمانی).

- مدیران باید برای راهنمایی و آموزش کارکنان وقت بگذارد و به افراد کمک کند تا توانایی‌های فردی خودشان را توسعه دهند.

- مدیران باید به افراد هم عنوان اعضای گروه و هم عنوان یک فرد که دارای توانایی‌ها و خلاقیت‌های متفاوت از دیگران است توجه ویژه‌ای داشته باشند.

- مدیران به منظور کسب موفقیت و افزایش اثربخشی سازمان باید به افراد سازمان توجه خاصی داشته باشند.

۵- درنهایت با توجه به نتایج پژوهش حاضر و توزیع پاسخگویان بر حسب شاخص کل سبک رهبری سازمانی و اثربخشی سازمانی و همچنین با توجه به مثبت بودن رابطه بین فرضیه اصلی و فرضیات فرعی از سبک رهبری تحول‌گرا با شاخص کل اثربخشی سازمانی در سازمان صدا و سیما

باید مدیران سازمان‌های رسانه و سازمان صدا و سیما ضمن شناخت سبک‌های نوین رهبری سازمانی با بستر سازی مناسب، جهت توسعه تک تک شاخص‌های سبک رهبری تحول‌گرا «شاخص نفوذ آرمانی، شاخص انگیزش الهام بخش، شاخص ترغیب ذهنی

- آفرین و یاد گیری سازمانی بر کاهش سکوت سازمانی:
پژوهش نامه مدیریت تحول، سال ۷، شماره ۱۳.
- قليچ لى، بهروز (۱۳۹۵). توسعه شايستگى مدیران،
رهبرى، تهران: انتشارات صفار.
- كونگ، لوسي (۱۳۹۲). مدیریت راهبردی رسانه: از
نظریه تا اجر، ترجمه: فرهنگی، علی‌اکبر، علیرضا
قراغوزلو و مریم خطیبزاده، تهران، انتشارات، دانزه،
چاپ دوم.
- لوسیر، رابت و کریستوفر اف آکوا (۱۳۹۱). رهبری
اثر بخش، ترجمه: فرهنگی، علی‌اکبر و مرتضی رفیع
جهاندیده، تهران: انتشارات خجسته
ماکسول، جان (۱۳۹۳). رهبری، ترجمه: فضل‌الله
امینی، تهران: انتشارات فرهنگی، چاپ چهارم.
- مرادی، محمدرضا و دیگران (۱۳۹۲). مدل‌یابی تأثیر
رهبری تحول‌گرا و عدالت سازمانی بر رفتارهای
شهروندی سازمانی کارکنان وزارت ورزش و جوانان
جمهوری اسلامی ایران: فصلنامه مدیریت ورزشی، دوره
۵، شماره ۴.
- مهدیان، محمد جعفر، هوشنگ شیرمحمدی و ناصر
جواهری‌زاده (۱۳۹۴). بررسی رابطه سبک رهبری
تحول‌گرا با بالندگی سازمانی در اداره آموزش و پرورش
شهرستان الشتر: فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات
مدیریت آموزشی، شماره ۳.
- زکی، محمد علی، گودرزی، حسین و زهره سوری
(۱۳۹۴). بررسی رابطه بین سبک مدیریت با اثربخشی
سازمانی: فصلنامه مطالعات رفتار سازمانی، شماره ۵.
- Bryman, alan (1992). Charisma & Leadership in Organizations.Sage Publications.
- Bass, B, M, W (1999). Two Decades of Research and Developement in Transformational Leadership, European Journal of Work and Organizational Psychology 8(1).
- Chiok foong Lk J (2001). Leadership behaviours: effects on job satisfaction,
- مطالعات رفتار سازمانی (ویژه نامه)، سال ۴، شماره ۵.
ساکی، رضا و دیگران (۱۳۹۴). رابطه سبک‌های رهبری
تحولی و تبادلی مدیران با سکوت سازمانی: فصلنامه
پژوهش‌های مدیریت منابع سازمانی، دوره ۵، شماره ۱.
سنجدی، محمد ابراهیم و دیگران (۱۳۹۱). تأثیر
گرایش کارآفرینانه بر رابطه بین سبک‌های رهبری و
اثربخشی سازمانی: فصلنامه مطالعات رفتار سازمانی،
سال اول، شماره ۳.
- شعبانی‌نژاد، حسین، ابوالفضل علیاری و حسن
ابوالقاسم گرجی (۱۳۹۵). رابطه رهبری تحول‌گرا و
عملکرد شغلی کارکنان در بیمارستان فارابی: فصلنامه
سلامت شماره ۶۵.
- شیخ‌علی‌زاده هریس، محبوبه و فرشاد تجاری
(۱۳۹۲). تأثیر رهبری تحول‌گرا و فرهنگ سازمانی بر
اثربخشی سازمانی در سازمان‌های ورزشی: فصلنامه
مطالعات مدیریت ورزشی، شماره ۱۷.
- خوشحال کلوبی، علی و دیگران (۱۳۹۳). بررسی رابطه
بین رهبری تحول‌آفرین و یاد گیری سازمانی، دومین همایش
ملی رویکرد مدیریت، دانشگاه آزاد واحد فومن ۲۳.
- ضرغامی، عزت‌الله (۱۳۹۳). راوی صادق: گزارش
عملکرد ۱۰ ساله (۱۳۸۳ تا ۱۳۹۳) سازمان صدا و سیما.
عباس، خورشیدی و حسین ذوق‌القاری (۱۳۹۲).
- ثوری‌های مدیریت و رهبری، تهران: انتشارات، یسطرون.
علی اصفهانی، اعظم (۱۳۹۴). بررسی مسائل
مدیریتی سازمان صدا و سیما، ماهنامه "مدیریت رسانه"
شماره ۱۳.
- فرهنگی، علی‌اکبر (۱۳۹۵). رهبری سازمانی، تهران:
انتشارات میدانچی، چاپ دوم.
- فرهنگی، علی‌اکبر، علی شاه میزایی و علی
حسین‌زاده (۱۳۹۵). نظریه پردازان و مشاهیر مدیریت،
تهران: انتشارات دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها،
چاپ چهارم.
- فرهادی، اکرم و دیگران (۱۳۹۴). تأثیر رهبری تحول

Among for Profit and Nonprofit Organizations. Non-Profit Management and leadership, management, Journal of Business Research, Vol 63.

Stephen p. Robbins and Timothy A. Judge (2014). Organizational Behavior. Prentice Hall.

Spector, P, Borman, W and Cimino, C (2004). Emotional intelligence and leadership styles, Department of Psychology College of Arts and Sciences, available at Shannon Webb.

Zheng, wei, Yang, Baiyin & Mclean, Gary N (2010) Linking Organizational Culture, Structure, Stratege and Organizational effectiveness: Meidiating role of Knowledge.

productivity and organizational. Journal Nurs Manag. Vol 9. N4.

Cawthorne, J (2010). Leading form the Middle of the Organization: An Examination of shared Leadership in Academic Libraries. Journal of Academic Librarianship. Vol.36.

Jeevan Jyoti and Manisha Dev (2015). The impact of Transformational leadership on employee creativity: the role learning orientation, Journal of Asia Business Studies, Vol. 9.

Lale, Gumusluoglu and Arzu, Ilsev (2009). Transformational leadership, creativity and organizational innovation, Jornal of Businss Research 62.

Rojas, R (2000). Are view of Models for Measuring Organizational Effectiveness

